

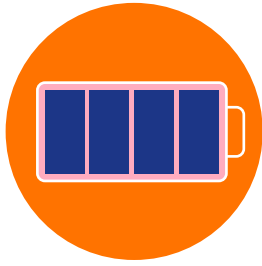
De fasen en kantelpunten van burn-out

CD Dijk & Van Emmerik

De fasen en kantelpunten van burn-out

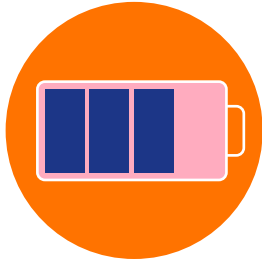

Uitgerust

Lichamelijk	Herstellende slaap, 's morgens fit wakker worden, kunnen doen wat gevraagd wordt.
Emotioneel	Kunnen omgaan met normale tegenslagen, veerkracht ervaren, vitaal voelen, met plezier de dag beginnen.
Cognitief	Helder kunnen denken, analyseren, plannen maken en uitvoeren.
Gedrag	Zelf-leiderschap tonen: acties uitzetten, goed voor jezelf zorgen, goede balans in- en ontspanning.

1e kantelpunt Aanpak om kanteling te voorkomen: aandacht voor slaap en rustmomenten over de dag inbouwen.

HERSTEL KOST DAGEN

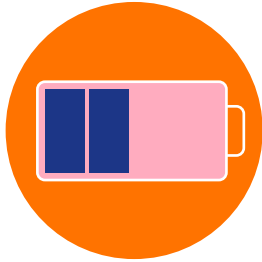

Vermoeid

Lichamelijk	Moeilijk uit bed komen.
Emotioneel	Wat somber, humeurig, gevoel van vermoeidheid en gejaagdheid.
Cognitief	Minder overzicht.
Gedrag	Bij een normale werkweek: 's avonds vermoeid, eerste weekenddag nog (een beetje) vermoeid.

GELEIDELIJKE OVERGANG

HERSTEL KOST WEKEN

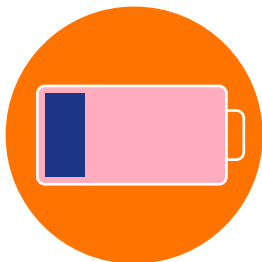

Overbelast

Lichamelijk	Normale rust en slaap zijn niet meer voldoende. Na (een week) vakantie weer op peil.
Emotioneel	Gevoel dat alles wat erbij komt te veel is, stressklachten.
Cognitief	Toename herstel-behoefte, cumulatie hersteltekort, vermoeid hoofd, het lukt allemaal nog net, lijstjes nodig om alles bij te houden en te onthouden.
Gedrag	Dingen afzeggen die juist energie kunnen opleveren (avond met vrienden, partner, kunst, sport), klagerig, veel op de ander schuiven of juist solistisch stug hard doorwerken

2e kantelpunt Aanpak om kanteling te voorkomen: even stoppen met werk, er kan (snel) weer met werk begonnen worden. Sporten op een lagere intensiteit, minder vaak per week. Minstens één powernap (20-30 min.) overdag. Ruimte voor herstel afdwingen door hierover ook in gesprek te gaan met de werkgever.

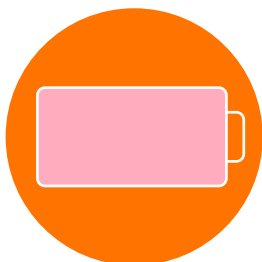
HERSTEL KOST MAANDEN

Overspannen

Lichamelijk	Slaapproblemen worden chronisch, (bijna) alle nachten te weinig slaap, gejaagd en/of moe, moe wakker worden, maar de motor kan weer aangezet worden.
Emotioneel	Voor de werkweek begint al gevoel van spanning voor de komende week, negatieve attitude, cynisme, meer in zichzelf gekeerd, echt contact of samenwerking is lastig.
Cognitief	Vooral leven en werken vanuit de valkuil dan vanuit kwaliteit, bijvoorbeeld perfectionistisch i.p.v. netjes en op kwaliteit gericht, een aantal cognitieve taken worden lastig, zoals overzicht houden, plannen maken en uitvoeren, besluiten nemen en langer doen over het werk dan in het uitgeruste verleden.
Gedrag	Alle leuke dingen worden 'moet'-dingen: 'ik moet naar een verjaardag', vooral behoefte aan rust, niets, kinderen en partner zijn te veel, collega's vermijden.

3e kantelpunt Aanpak wanneer kanteling heeft plaatsgevonden: maanden herstel, heel rustig starten. Rustig bewegen, bijvoorbeeld: half uur op, half uur af. Eén of twee langere siësta's per dag.

Burn-out

Lichamelijk	Slapen zonder te herstellen, het gevoel hebben uitgeput te zijn, extreem vermoeid, simpele dingen zijn te veel, na een half uur lichte inspanning uitgeput, vaak stevige lichamelijke klachten die de opgaande lijn belemmeren.
Emotioneel	Moe, somber, lusteloos, ziet geen uitweg meer, geen interesse in anderen, mogelijk angst om weer aan het werk te gaan of anderen te spreken.
Cognitief	Onmogelijk om boek of tijdschrift te lezen, allerlei cognitieve operaties zijn onuitvoerbaar, organiserend vermogen is slecht, vooral hak op de tak denken, mentaal afstand nemen van uitputtingsbron.
Gedrag	Niets doen, nergens zin in, niets op kunnen of willen pakken, incompetentie.

De fasen en kantelpunten van burn-out

Zoals duidelijk wordt in het model op de vorige pagina zijn er verschillende fasen te onderscheiden voordat iemand uiteindelijk een burn-out heeft. Deze gaan van uitgerust naar vermoeid, overbelast, overspannen en uiteindelijk burn-out. In alle fasen is de aanpak voor een gezond werkklimaat belangrijk. Juist ook als werknemers nog uitgerust zijn als bescherming voor burn-outklachten.

Vitaliteit en burn-outpreventie

Voorkomen is beter dan genezen. Het is wetenschappelijk bewezen en ook onze ervaring dat vitaliteitsinterventies zorgen voor bewustwording, praktische handvaten en een gemeenschappelijke visie op het omgaan met burn-out. Medewerkers krijgen meer eigenaarschap over en grip op hun eigen gezondheid. Leidinggevend en weten op hun beurt hoe zij daar de juiste begeleiding in kunnen bieden.

Rol leidinggevende

Het is belangrijk dat leidinggevend en de vroege signalen van overbelasting herkennen en ook weten hoe hun medewerkers met stress omgaan. Op tijd een medewerker begrenzen of leren begrenzen is een onmisbaar onderdeel van burn-outpreventie. Daarnaast kan een leidinggevende enorm helpen door de druk te verlagen tijdens eventueel herstel. Werk is even niet belangrijk als een medewerker is uitgevallen ('stress detox'), een leidinggevende kan een essentiële rol spelen bij het helpen loslaten van werk.

We ondersteunen graag

Dijk & Van Emmerik heeft oplossingen over de volle breedte van gezond werken. Onze arbeidspsychologen bieden zowel vitaliteitsprogramma's en coaching om medewerkers fit en veerkrachtig aan het werk te houden, trainingen voor leidinggevend en als re-integratie voor medewerkers die zijn uitgevallen door burn-out.

Vitaliteitsprogramma's voor medewerkers

Onze vitaliteitsprogramma's bestaan uit drie onderdelen: een vitaliteitsscan, workshops en vitaliteitscoaching, alle aangepast op de vraag en wensen van de organisatie en de medewerker(s). Het is ook mogelijk om losse modules uit het programma af te nemen.

Trainingen voor leidinggevend en

Voor leidinggevend en HR-adviseurs bieden we verzuim- en burn-outpreventie-trainingen aan. Vaak incompany, bestaand uit 2 sessies van 3,5 uur.

Contact

Vraag een vrijblijvend adviesgesprek aan
Heb je een vraag over ons aanbod? Of wil je een vrijblijvend adviesgesprek? Wij staan je graag te woord via 020 609 77 00 of welkom@dijkenvanemmerik.nl.

Voor mens
en werk

CD Dijk & Van Emmerik

Dijk & Van Emmerik
Derkinderenstraat 24
1062 DB Amsterdam
020 609 77 00
dijkenvanemmerik.nl